

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY z BIOLOGII w klasie 6a/6b

1) **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

W I i II okresie:

- stosuje zdobyte wiadomości i umiejętności w nowych sytuacjach,
- rozwiązuje zadania o charakterze problemowym oraz wykazuje inwencję twórczą,
- samodzielnie interpretuje fakty, procesy, zjawiska i uzasadnia swoje stanowisko,
- planuje i wykonuje eksperymenty, prowadzi obserwacje i wyciąga wnioski,
- stosuje język przedmiotu, rozumie jego związki przyczynowo – skutkowe.

2. **Ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

W I okresie:

- charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce
- charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców
- podaje przykłady szkieletów bezkręgowców
- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych
- rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych
- omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej
- omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej
- charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki
- charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców, pierścienic, stawonogów i mięczaków
- ocenia znaczenie stawonogów, mięczaków w przyrodzie i dla człowieka
- omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem
- charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie
- wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia
- omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków
- wyjaśnia, czym jest oko złożone
- wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia
- wykazuje związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia
- na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka
- omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli
- charakteryzuje odnóża pajęczaków
- wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów

W II okresie:

- wyjaśnia, na czym polega zmienność
- omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło
- omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka
- omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie
- rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy
- charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie
- wskazuje sposoby ochrony płazów, gadów, ptaków
- charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów, ptaków
- analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów
- charakteryzuje gady występujące w Polsce
- wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji
- analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją
- wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków
- wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu
- opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia
- charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków
- identyfikuje wytwory skóry ssaków
- omawia znaczenie ssaków dla człowieka
- wymienia zagrożenia dla ssaków

4. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

W I okresie:

- definiuje pojęcia komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm
- określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek
- wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej
- omawia funkcje składników krwi
- omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia
- charakteryzuje znaczenie płazińców
- omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca
- wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu

- wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”
- omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki
- na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę
- wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów
- przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki
- opisuje funkcje odnóży stawonogów
- wyjaśnia, czym jest oskórek
- nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego
- na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach
- na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka
- na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków

W II okresie:

- omawia czynności życiowe ryb
- przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych
- charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie
- omawia wybrane czynności życiowe płazów
- rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie
- omawia główne zagrożenia dla płazów
- opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie
- omawia tryb życia gadów
- wskazuje sposoby ochrony gadów
- omawia przystosowania ptaków do lotu
- omawia budowę piór
- wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków
- omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka
- wskazuje zagrożenia dla ptaków
- na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne wspólne dla ssaków
- wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności
- omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków
- rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje

- wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody

3. **Ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

W I okresie:

- podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych
- wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej
- opisuje budowę wskazanej tkanki
- wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie
- opisuje składniki krwi
- wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca
- wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu
- wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego
- wskazuje charakterystyczne cechy nicieni
- omawia budowę zewnętrzną nicieni
- wymienia choroby wywołane przez nicienie
- wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic
- wyjaśnia znaczenie szczecinek
- wymienia miejsca bytowania stawonogów
- rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki
- wymienia cztery grupy skorupiaków
- wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów

W II okresie:

- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb
- nazywa i wskazuje położenie płetw
- wyjaśnia, czym jest ławica i plankton
- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza
- wymienia stadia rozwojowe żaby
- podaje przykłady płazów żyjących w Polsce
- wymienia główne zagrożenia dla płazów
- wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością
- rozpoznaje gady wśród innych zwierząt

- określa środowiska życia gadów
- podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów
- rozpoznaje rodzaje piór
- wymienia elementy budowy jaja
- rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy
- wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie
- wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki
- określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne
- wymienia wytwory skóry ssaków
- wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem
- nazywa wskazane zęby ssaków

2. **Ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

W I okresie:

- wymienia wspólne cechy zwierząt
- wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowie od bezkręgowych
- wyjaśnia, czym jest tkanka
- wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych
- wymienia rodzaje tkanki łącznej
- wymienia składniki krwi
- wskazuje miejsce występowania płazińców, mięczaków, wskazuje środowisko życia nicieni, pierścienic, skorupiaków, pajęczaków, wylicza środowiska życia owadów
- rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca, tasiemca, nicienie, pierścienice, stawonogi oraz mięczaki wśród innych zwierząt
- wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów
- wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów
- wymienia główne części ciała skorupiaków
- wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów
- wymienia środowiska występowania pajęczaków
- wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka

W II okresie:

- wskazuje wodę jako środowisko życia ryb
- rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych

- określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania
- wskazuje środowisko życia płazów
- wymienia części ciała płazów
- rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe
- wymienia środowiska życia gadów
- omawia budowę zewnętrzną gadów
- rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie
- wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków
- na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków
- podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach
- wskazuje środowiska występowania ssaków
- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków
- wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania